

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

30 ביוני 2014

877

ב' בתמוז התשע"ד

עמוד

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 103), התשע"ד-2014 840

הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 45), התשע"ד-2014 844

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 103), התשע"ד-2014

תיקון סעיף 33א¹. בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 33א –

ד ב ר י ה ס ב ר

מפורטת לתוספת זכויות בנייה במתחם, קבלת אישור סטטוטורי לתכנית, התארגנות התושבים לבחירת אנשי מקצוע מטעמם וכן התארגנותם לבחירת יום, ניהול משא ומתן לצורך ההתקשרות עם הזים לרבות בחינת התמורה המוצעת, איתור בעלי הזכויות בנכסים שבמתחם (לרבות יורשים ואפטרופסים). עריכת הסדרים עם הבנק המלווה, מצד אחד, ועם הבנק בעל השעבוד על הדירות הקיימות, מצד שני, הכנת תכניות בינוי לצורך הגשת בקשה להיתר בנייה וקבלת היתר בנייה. היה ובתוך שש שנים ממועד מתן צו ההכרזה קיבל מוסד התכנון המוסמך החלטה להפקיד תכנית מפורטת לפינוי ובינוי, וככל שהממשלה עשתה שימוש בסמכותה והאריכה את תוקפו של צו ההכרזה בשש שנים נוספות, יש להשלים את ביצוע יתרת הפעולות במהלך תקופת ההארכה.

הניסיון שנצבר עד כה מראה כי משך הזמן הממוצע לאישורן הסטטוטורי של תכניות במתחמי פינוי ובינוי עומד על חמש וחצי שנים, וזאת על רקע מורכבות הליכי התכנון בתכניות מסוג זה. בנוסף, על פי רוב, רק לאחר שהתכנית אושרה להפקדה, מתחילה התארגנות התושבים לבחירת יום. על הזים לחתום על חוזה פרטי עם כל דייר ודייר במתחם הפינוי והבינוי, והתהליך כולו נמשך זמן רב, זאת בין השאר על רקע סירובם של דיירים לחתום או התלבטותם בנושא, סירובם של דיירים להתפנות, העלאת דרישות גבוהות בידי הדיירים וביורר תביעות בבתי משפט, הנמשכות גם הן זמן רב. גם לאחר השלמת ההליכים להשגת עסקה בין הדיירים לבין הזים, הוא נדרש עדיין להליכים מורכבים וממושכים הנוגעים להוצאת היתר בנייה וטיפול במכלול הנושאים הקנייניים והחוזיים מול רשויות וגורמים שונים, כגון רשות מקרקעי ישראל, הרשות המקומית, בנקים למשכנתאות וגורמים פיננסיים הנותנים ליווי בנקאי למזומים, רשם המקרקעין ועוד. בשלב האחרון, מתפנים הדיירים לדירור חילופי, ואת המבנים הישנים הורסים ובונים מבנים חדשים.

בנסיבות המתוארות, תקופת ההכרזה, לרבות תקופת ההארכה, אם ניתנה, אינן מספיקות למימוש הבנייה על פי התכניות. לנושא זה יש חשיבות, בין השאר, בכל הנוגע לתקופת של ההטבות בתחום המיסוי שנועדו לעודד ולהמריץ בנייה על פי תכניות אלה, התלויות בקיומה של ההכרזה.

לפיכך מוצע לקבוע כי הממשלה או ועדת שרים שמינתה לשם כך, בהמלצת הוועדה ועל פי התנאים שתורה הוועדה, תהיה מוסמכת להאריך או לחדש את תוקפו של צו ההכרזה, לתקופה שלישית שלא תעלה על שש שנים,

סעיף 33א(א) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (להלן – החוק או חוק התכנון והבנייה), שנוסף לחוק במסגרת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב-2002, קובע כי הממשלה רשאית, בהמלצת ועדה שמינתה לעניין זה (להלן – הוועדה), להכריז בצו (להלן – צו הכרזה) על שטח כעל מתחם לפינוי לשם בינוי, או לעיבוי בנייה (להלן – מתחם פינוי ובינוי). סעיף 33א(ב)(1) לחוק, קובע כי "תוקפו של צו ההכרזה יהיה לתקופה שנקבעה בו אך לא יותר משש שנים מיום תחילתו".

בחוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 87), התשס"ח-2008 (ס"ח התשס"ח, עמ' 840) (להלן – תיקון מס' 87), הוסמכה הממשלה, בהמלצת הוועדה, ולאחר שהוועדה קיבלה את המלצת יושב ראש מוסד התכנון המוסמך, ועל פי תנאים שתורה הוועדה, להאריך, במהלך תקופת תוקפו של צו ההכרזה, את תוקפו של הצו, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת ההכרזה הראשונה. זאת, בתנאי שאושרה או שהופקדה תכנית לפינוי בינוי במתחם הפינוי והבינוי שהוכרז באותו צו, או שמוסד התכנון החליט על הפקדתה של תכנית כאמור (סעיף 33א(ב)(2)(א) לחוק). תיקון מס' 87 הסמיך את הממשלה להאריך באותה דרך ובאותם תנאים גם הכרזות על מתחמים להתחדשות עירונית (פינוי ובינוי) שניתנו במסגרת החלטות ממשלה טרם חקיקתו של סעיף 33א לחוק, או הכרזות שניתנו לפי הסעיף האמור אך תוקפן פג לפני תחילתו של תיקון מס' 87 (סעיף 33א(ב)(2)(ב) לחוק).

הכרזת הממשלה על שטח כמתחם פינוי ובינוי, עשויה לזכות את הרשות המקומית אשר בשטחה מצוי המתחם האמור, בסיוע מטעם המדינה לצורך מימון הכנת תכנית מפורטת לתוספת זכויות בנייה במתחם ולפעולות הנדרשות לקידום התכנון ולהוצאת היתרים על פי תכנית זו.

בנוסף, במשך תקופת תוקפו של צו ההכרזה חלות על עסקאות פינוי ובינוי המבוצעות במתחם הקלות במיסוי לפי חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, וכן קיימת אפשרות לקבלת פטור פרטני מהיטל השבחה בהתקיים תנאים מסוימים ובהתאם לקבוע בפרט 19(ב)(2) לתוספת השלישית לחוק התכנון והבנייה.

ההטבות וההקלות הניתנות מכוח צו ההכרזה נועדו לעודד ולתמרץ בנייה על פי תכניות לפינוי ולבינוי.

כדי לממש את ההטבות המוקנות מכוח צו ההכרזה, יש להשלים, בין השאר, את הפעולות האלה: הכנת תכנית

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשע"ד, עמ' 474.

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הממשלה רשאית" יבוא "הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך, רשאיות";

(2) בסעיף קטן (ב) –

(א) בפסקה (2) –

(1) בפסקת משנה (א), במקום "הממשלה רשאית" יבוא "הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך, רשאיות", אחרי "מתום תקופת ההכרזה הראשונה" יבוא "או לחדש את צו ההכרזה בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפו, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים", ובסופו יבוא "תחילתו של צו הכרזה שחודש לפי פסקת משנה זו ביום פרסומו";

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2), הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך, רשאיות, בהמלצת הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג) ועל פי תנאים שתורה הוועדה, להאריך או לחדש את תוקפם של צו הכרזה או הכרזה, כמפורט להלן, לפי העניין, ובלבד שרוב מיוחס מבין בעלי הדירות התקשר בעסקת פינוי ובינוי:

(א) להאריך, בצו, את תוקפו של צו הכרזה שתוקפו הוארך לפי פסקה (2)(א), לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת תוקפו; צו הארכה לפי פסקת משנה זו יינתן במהלך תקופת תוקפו של צו ההכרזה שתוקפו הוארך כאמור;

ד ב ר י ה ס ב ר

שנים, וזאת במהלך תקופת תוקפו, יהיה אפשר גם לחדש צו כאמור בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפו, וזאת כדי לאפשר למיזם פינוי ובינוי שעמד בתנאים להארכת תוקף הצו בסמוך לאחר תום תקופת תוקפו (עד חצי שנה), לקבל הארכה לתקופה נוספת כך שיהיה אפשר להשלים את מימוש התכנית בלי לאבד את ההטבות וההקלות הנלוות להכרזה בשל נסיבות בלתי צפויות. מוצע להבהיר כי תחילתו של צו הכרזה שחודש כאמור תהיה ביום פרסומו.

כאמור, מוצע כי גם הסמכות להארכה או לחידוש תוקפו של צו הכרזה לתקופה נוספת לפי סעיף 33א(ב) (2)(א) לחוק, תהיה נתונה גם לוועדת שרים שהסמיכה לכך הממשלה, וזאת מהטעם הנזכר לעיל בדברי ההסבר לפסקה (1).

לפסקה (2)(ב)

מוצע כי הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך יהיו רשאיות, בהמלצת הוועדה ועל פי תנאים שתקבע, להאריך או לחדש פעם נוספת (קרי לתקופה שלישית), את תוקפם של צווי הכרזה כפי שיפורט להלן. מוצע לאפשר להאריך את תוקפם של צווי הכרזה שהוארכו לפי הוראות סעיף 33א(ב)(2)(א) לחוק, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מתום תקופת תוקפם של צוויים כאמור. הארכה כאמור תיעשה במהלך תקופת תוקפם של צווי ההכרזה או ההכרזות שהוארכו כאמור. כמו כן, מוצע, מהטעמים הנזכרים לעיל בדברי ההסבר לפסקה (2)(א), לאפשר את חידוש תוקפם של צווי הכרזה או הכרזות שתוקפם הוארך לפי סעיף 33א(ב)(2)(א) או (ב) לחוק, בתוך

כפי שיפורט להלן, ובלבד שרוב מיוחס מבין בעלי הדירות כהגדרתו בחוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו–2006 (להלן – חוק פינוי ובינוי (פיצויים)), התקשר בעסקת פינוי ובינוי כהגדרתה באותו חוק (להלן – עסקת פינוי ובינוי). משמעות התנאי המוצע היא שהתכנית נמצאת בשלבים מתקדמים של מימוש.

הסמכות להכריז בצו על מתחם פינוי ובינוי כמו גם הסמכות להאריך את תוקפם של צווי הכרזה, לפי סעיף 33א לחוק, נתונה היום לממשלה. כדי לפשט ולייעל את הליכי ההכרזה, מוצע להקנות את הסמכות האמורה גם לוועדת שרים שתסמיק הממשלה לכך.

כמו כן, מוצע להחליף את שמה של הוועדה לעניין מתחמי פינוי ובינוי לשם שיבטא את מגוון הסמכויות שהיא מפעילה הן מכוח החוק והן מכוח החלטות ממשלה, ולשנות את הרכבה באופן שיתרום לגיוון העמדות המוצגות בדיוניה.

סעיף 1 לפסקה (1)

כאמור, מוצע כי הסמכות להכריז בצו על שטח כעל מתחם פינוי ובינוי תהיה נתונה לממשלה או לוועדת שרים שהסמיכה הממשלה לכך, וזאת כדי לפשט ולייעל את הליכי ההכרזה.

לפסקה (2)(א)

מוצע כי נוסף על האפשרות להאריך את תוקפו של צו ההכרזה שניתן לפי סעיף 33א לתקופה נוספת אחת של שש

(ב) לחדש, בצו, את תוקפם של צו הכרזה או הכרזה שתוקפם הוארך לפי פסקה (2)(א) או (ב), לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים; צו לחידוש צו הכרזה או הכרזה לפי פסקת משנה זו יינתן בתוך שישה חודשים מתום תקופת תוקפם של צו ההכרזה או ההכרזה שתוקפם הוארך כאמור, ותחילתו ביום פרסומו;

בפסקה זו, "רוב מיוחס מבין בעלי הדירות" ו"עסקת פינוי ובינוי" – כהגדרתם בחוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו-2006;

(3) בסעיף קטן (ג) –

(א) ברישה, במקום "ועדה לענין מתחמי פינוי ובינוי" יבוא "ועדה להתחדשות עירונית שתפעיל, בין השאר, את הסמכויות הנתונות לה לפי סעיף זה לענין מתחמי פינוי ובינוי";

(ב) אחרי פסקה (7) יבוא:

"(8) נציג שר המשפטים";

(4) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) לדיוני הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף קטן (ג) יוזמנו, דרך קבע, שני נציגי השלטון המקומי שימנה שר הפנים, שתהיה להם דעה מייעצת."

2. בחוק פינוי ובינוי (פיצויים), התשס"ו-2006 –

תיקון חוק פינוי ובינוי (פיצויים)

(1) בסעיף 1, במקום ההגדרה "הוועדה לענין מתחמי פינוי ובינוי" יבוא:

"הוועדה להתחדשות עירונית" – הוועדה להתחדשות עירונית שמונתה לפי הוראות סעיף 33א(ג) לחוק התכנון והבנייה";

(2) בסעיף 2א, בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במקום "הוועדה לענין מתחמי פינוי ובינוי" יבוא "הוועדה להתחדשות עירונית".

ד ב ר י ה ס ב ר

להתחדשות עירונית. זאת בשל העובדה שפינוי ובינוי הוא אחד מבין כמה היבטים של תהליכי התחדשות עירונית. למעשה, עוסקת הוועדה מתוקף שורה של החלטות ממשלה, בהיבטים נוספים של התחדשות עירונית, ובהם מיזמים של בינוי-פינוי-בינוי, תכניות מתאר להתחדשות עירונית, חידוש המרחב הציבורי, שדרוג מרכזים מסחריים ועוד.

עוד מוצע כי לוועדה ייוסף נציג שר המשפטים, וזאת כדי להרחיב את יריעת הדיון בוועדה ולעבותה בגורם מקצועי נוסף בעל מומחיות רלוונטית לדיוניה.

לפסקה (4)

מוצע כי לדיוני הוועדה יוזמנו, דרך קבע, שני נציגי השלטון המקומי שימנה שר הפנים, ותהיה להם דעה מייעצת. כך, תוכל הוועדה להתרשם מגורמים מקצועיים המעורים בהיבט המקומי והמעשי של קידום מיזמי פינוי ובינוי, אך סמכות ההכרעה תישאר בידי הדרג הממשלתי.

לסעיף 2 בעקבות השינוי המוצע של שם הוועדה מ"הוועדה לענין מתחמי פינוי ובינוי" ל"ועדה

שישה חודשים מתום תקופת תוקפם, לתקופה נוספת אחת של שש שנים. במקרה זה, תהיה תחילתו של צו לחידוש צו הכרזה או הכרזה כאמור, ביום פרסומו.

מוצע כי תנאי למתן צו הארכה או חידוש לתקופה שלישית כאמור הוא שרוב מיוחס מבין בעלי הדירות כהגדרתו בחוק פינוי ובינוי (פיצויים) התקשר בעסקת פינוי ובינוי. כאמור, הצורך במתן ארכה נוספת נובע ממורכבות ההליך. ההצדקה למתן ארכה בשלב זה – לאחר שרוב מיוחס מבין בעלי הדירות כאמור התקשר בעסקת פינוי ובינוי – נובעת מכך שזהו שלב שבו קמה לבעלי הדירות המעוניינים בעסקה עילה לתביעת פיצויים כנגד בעל דירה המסרב להתקשר בעסקה, וכך ביכולתם לאלץ אותו להתקשר בעסקה. כך יהיה אפשר להגיש בקשה להיתר בנייה ולהתקדם לשלב הסופי של מימוש התכנית.

לפסקה (3)

מוצע לשנות את שמה של הוועדה שמינתה הממשלה לפי סעיף 33א(ג) לחוק, כך שבמקום הוועדה לענין מתחמי פינוי ובינוי היא תיקרא מעתה הוועדה

² ס"ח התשס"ו, עמ' 171.

³ ס"ח התשס"ו, עמ' 171; התשע"א, עמ' 181.

3. על אף הוראות סעיף 33א(ב)(3) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 1(2) לחוק זה, הממשלה או ועדת שרים שהסמיכה לכך רשאיות, בדרך ובתנאים האמורים באותו סעיף, לחדש, בצו, את תוקפם של צווי הארכה שניתנו במסגרת החלטות ממשלה לפי הוראות סעיף 33א(ב)(2)(א) או (ב) לחוק העיקרי בתקופה שמיום י"ח בחשוון התשס"ט (16 בנובמבר 2008) עד יום תחילתו של חוק זה, ושלא היו בתוקף ביום תחילתו של חוק זה, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים מיום פרסום הצו לפי סעיף זה; צו לפי סעיף זה יינתן בתוך שנה מיום תחילתו של חוק זה; בסעיף זה, "צו הארכה" – צו להארכת תוקפם של צו הכרזה או הכרזה שנתנה הממשלה לפי הוראות סעיף 33א(ב)(2)(א) או (ב) לחוק העיקרי, לפי העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

אותו סעיף נעשתה בחלק מן המקרים באופן רטרואקטיבי, תוקפם של חלק מהצווים שהוארכו כאמור כבר פקע ערב תחילתו של התיקון המוצע.

ההוראה המוצעת תאפשר לממשלה או לוועדת שרים שהממשלה הסמיכה לכך, לחדש את תוקפם של צווי הכרזה או הכרזות שתוקפם הוארך בעבר בשש שנים בידי הממשלה, ואשר פג תוקפם קודם לתיקון המוצע המאפשר מתן ארכה של שש שנים נוספות. עם זאת, מוצע לתחום את פרק הזמן שבו יהיה אפשר לחדש צווי הכרזה או הכרזות לפי סעיף זה, לשנה אחת מיום תחילתו של החוק המוצע.

להתחדשות עירונית", בסעיף 1(3) להצעת החוק, מוצע לתקן בהתאם את ההפניות לוועדה בחוק פינוי ובינוי (פיצויים).

לסעיף 3 מוצע לקבוע הוראה מיוחדת שתאפשר לחדש בצו, לתקופה נוספת אחת שלא תעלה על שש שנים ממועד פרסום הצו, את תוקפם של צווים שניתנו לפי סעיף 33א(2)(א) או (ב) לחוק (להלן – צווי הארכה), ושלא היו בתוקף ביום תחילתו של החוק המוצע. המועד הראשון שבו ניתנו צווי הארכה כאמור הוא יום י"ח בחשוון התשס"ט (16 בנובמבר 2008), אך מכיוון שהארכה לפי

הצעת חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 45), התשע"ד-2014

1. תיקון סעיף 22 בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 22, האמור בו יסומן "(א)" ואחרי יבוא:
- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בעסקה של מכר טובין בידי אחד מאלה, יחול החיוב במס עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל:
- (1) עוסק שמחזור העסקאות שלו אינו עולה על שני מיליון שקלים חדשים;
- (2) עוסק שמתקיים בו האמור בפרט 2(ג) לתוספת א' להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ג-1973.¹
2. בסעיף 29 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב1) – בטל.
3. בסעיף 30(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (18) יבוא:
- "(19) מתן שירותי פיקוח, תיאום ובקרה בקשר לביצוע ניסויים רפואיים בבני אדם לתושב חוץ".

ד ב ר י ה ס ב ר

וזוה נוסח סעיף 29(ב1) לחוק מס ערך מוסף שמוצע לבטל:

29. על אף האמור בפרק זה –

...

(ב1) בעסקה של מכר נכס על ידי עוסק שמתקיים בו האמור בסעיף 2(ד) לתוספת א' להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ג-1973, יחול החיוב במס עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל; הוראות פסקה זו יחולו על עסקה של מכר נכס כאמור אשר נמסר לקונה בשנה שמיום תחילתו של חוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 42 והוראת שעה), התשע"ב-2012; ואולם שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע כי הוראות אלה יחולו על עסקאות כאמור בתקופות נוספות שיקבע;

סעיף 3 לאור חשיבותם של ניסויים קליניים הנערכים בישראל בידי חברות תרופות רב-לאומיות ותרומתם לבריאות אזרחי המדינה, ובהתחשב בתחרות הקיימת בתחום זה עם מדינות אחרות בעולם הפוטרת למעשה ניסויים אלה ממס ערך מוסף, מוצע לקבוע מס בשיעור אפס על מתן שירותי פיקוח, תיאום ובקרה בקשר לביצוע ניסויים רפואיים בבני אדם לתושב חוץ. שירותים אלה אינם חייבים כיום במס בשיעור אפס לפי סעיף 30(א) (5) לחוק, הקובע מס בשיעור אפס על שירות שניתן לתושב חוץ, מאחר שבמקרים כאלה חל החריג למס בשיעור אפס לפי סעיף 30(א) (5), שכן נושא ההסכם הוא מתן השירות בפועל, נוסף על תושב החוץ, גם לתושב ישראל בישראל.

סעיפים בסעיף 22 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 1, 2 ו-13 (להלן – חוק מס ערך מוסף או החוק), נקבע הכלל שלפיו החיוב במס במכר טובין יחול עם מסירתם לקונה. חריג לכלל זה נקבע בסעיף 29(ב1) לחוק שלפיו בעסקה של מכר נכס על ידי עוסק, שמתקיים בו האמור בסעיף 2(ד) לתוספת א' להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבוניות), התשל"ג-1973 (להלן – הוראות ניהול פנקסי חשבוניות), יחול החיוב במס עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל. מדובר ביצרנים שמחזור עסקאותיהם אינו עולה על 1,950,000 שקלים חדשים ובעסקם לא יותר מ-6 מועסקים. סעיף זה נקבע במסגרת הוראת שעה הצפויה לפקוע בסוף שנת 2014.

כדי להגדיל את מספר העוסקים אשר מועד החיוב במס במכר טובין יחול לגביהם עם קבלת התמורה, מוצע לתקן את סעיף 22 לחוק ולקבוע כי על אף האמור בו, בעסקה של מכר נכס על ידי עוסק שמחזור עסקאותיו אינו עולה על 2 מיליון שקלים חדשים, יחול החיוב במס עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל. התיקון יביא לכך שהחיוב במס עם קבלת התמורה יחול על כלל העוסקים שמחזור עסקאותיהם אינו עולה על 2 מיליון שקלים חדשים.

כמו כן מוצע לבטל את סעיף 29(ב1) לחוק ולקבוע בסעיף 22 לחוק כי חיוב במס כאמור – עם קבלת התמורה ועל הסכום שהתקבל – יחול גם על עוסק אשר מתקיים בו האמור בסעיף 2(ג) לתוספת א' להוראות ניהול פנקסי חשבוניות. עוסק כאמור הוא יצרן אשר מחזור עסקאותיו אינו עולה על 3,450,000 שקלים חדשים.

¹ ס"ח התשל"ו עמ' 239; התשע"ד, עמ' 290.

² ק"ת התשל"ג, עמ' 626.

4. בסעיף 31א(ב) לחוק העיקרי, במקום "יהיה אותו חלק" יבוא "יהיה המס על אותו חלק" תיקון סעיף 31א ובמקום "פטור ממס" יבוא "בשיעור אפס".
5. בסעיף 31ב(ב) לחוק העיקרי, במקום "מתן שירות בנייה" יבוא "על מתן שירותי בנייה", תיקון סעיף 31ב במקום "סעיף 49לג" יבוא "סעיפים 49לג ו-49לג1" ובמקום "יהיה פטור ממס" יבוא "יהיה מס בשיעור אפס".
6. אחרי סעיף 87 לחוק העיקרי יבוא:

"החזר סכום
ששולם ביתר

87א. הוכח להנחת דעתו של המנהל כי חייב במס שילם סכום יתר על הסכום שהיה חייב בו, יהיה החייב במס זכאי להגיש בקשה להחזר הסכום כאמור בתוך חמש שנים מהיום שבו שולם."
7. בסעיף 98 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"ג) חל המועד לתשלום סכום לפי חוק זה ביום פרסום המדד, וייוספו הפרשי ההצמדה לתקופת הפיגור או הדחייה כאמור בסעיף 97, מתום היום אשר קדם למועד התשלום האמור"
8. במקום סעיף 103 לחוק העיקרי יבוא:

"זקיפת תשלום
לחוב קודם

103א. (א) שילם אדם סכום כלשהו על חשבון סכומים שונים שהוא חייב בהם על פי חוק זה או על פי חוק המסים (קנס פיגוריים),

ד ב ר י ה ס ב ר

חל ביום פרסום מדד המחירים לצרכן. מוצע לקבוע מנגנון התאמה לעניין זה, כך שלעניין חישוב הפרשי ההצמדה יראו את תקופת הפיגור כאילו החלה מתום היום אשר קדם למועד התשלום, זאת בדומה למנגנון הקיים בסעיף 187(ג) לפקודת מס הכנסה.

סעיפים סעיף 103 לחוק מסדיר את אופן זקיפתם של 8 ו-13(ב) סכומים המשולמים בידי חייבים במס. מוצע להחליף את סעיף 103 לחוק ולקבוע מנגנון זקיפת תשלומים חדש, כמפורט להלן:

על פי הכללים הקיימים כיום בסעיף 103(א) לחוק, כל עוד לא ביקש החייב אחרת ייזקף התשלום לסוגי החובות השונים לפי סדר זה: מס, קנס או כפל מס, הפרשי הצמדה וריבית. מוצע לשנות את מנגנון זקיפת התשלומים האמור ולקבוע את סדר הזקיפה של סוגי החוב כדלקמן: מס, כפל מס, עיצום כספי או קנס.

חיובי ריבית והצמדה בתוך כל סוג חוב ייפרעו בהתאם לחלקם היחסי בחוב כולו, זאת בדומה להוראות הקיימות בפקודת מס הכנסה. המנגנון החדש יחול לגבי חובות שנוצרו בשל דוחות תקופתיים מתום שנת 2014 ואילך וכן לגבי קנסות שהוטלו בתקופה זו, למעט קנסות שהוטלו בשל דוחות לשנים קודמות.

וזה נוסח סעיף 103 לחוק מס ערך מוסף שמוצע להחליפו:

"זקיפת תשלום לחוב קודם"

103א. (א) שילם החייב במס כלשהו על חשבון סכומים שונים שהוא חייב בהם על פי חוק זה או על פי חוק המסים (קנס פיגוריים), התשמ"א-1981, ולא פירש

סעיפים בסעיפים 31א ו-31ב לחוק נקבע פטור ממס על 4, 5 ו-12 מתן שירותי בנייה במסגרת תמ"א 38 – תכנית מיתאר ארצית לחיזוק מבנים קיימים מפני רעידות אדמה (להלן – תמ"א 38) ובמתחמי פינוי בינוי וכן על מכירת זכות ביחידת מגורים חלופית במתחם פינוי בינוי. כדי להפחית את נטל המס המוטל על שירותים בתחומים האמורים מוצע להחליף את הפטור הניתן לגביהם בקביעת מס בשיעור אפס, כך שנותני שירותים אלה יהיו רשאים לנכות את מס התשלומים הכלול בחשבוניות מס שהוצאו להם. כמו כן, מוצע לקבוע מס בשיעור אפס גם על מתן שירותי בניה במסגרת תמ"א 38/2.

בהוראת התחולה שבסעיף 14 להצעת החוק, מוצע לקבוע כי התיקון האמור יחול לגבי מכירת זכות ביחידת מגורים חלופית או מתן שירותי בנייה שמועד החיוב במס לגביהם חל ביום פרסומו של החוק המוצע או לאחריו.

סעיף 6 ככלל, המועד להגשת תביעה להחזר מס ערך מוסף אינו מוגבל כיום בזמן, בכפוף להוראות המסדירות מגבלת זמן במקרים מסוימים. מצב זה מביא לפגיעה במידת הוודאות התקציבית ולהכבדה בנטל המינהלי על רשויות המס. נוכח האמור, ובהנחה שראוי לקבוע תקופת התיישנות להגשת בקשה להחזר מס, מוצע לקבוע שהיא תהיה חמש שנים מיום תשלום היתר, בדומה לתקופה הקבועה בסעיף 77(ב) לחוק בעניין הסמכות להוציא שומות.

סעיף 7 סעיפים 93 ו-97 לחוק המסדירים כיום את נושא גביית הפרשי הצמדה וריבית על תקופת פיגור בתשלום, מנוסחים כיום באופן המקשה על גביית הפרשי הצמדה לגבי פיגור בתשלום שהמועד המקורי לתשלום

התשמ"א-1981³ (להלן – חוק המסים (קנס פיגורים)), ולא פירש לסילוק איזה מסוגי החובות שלו נועד הסכום ששילם, ייזקף התשלום לסוגי החובות השונים לפי הסדר שלהלן, ואילו בכל סוג חוב ייזקף התשלום לפי סדר היווצרות החוב:

(1) מס;

(2) כפל מס;

(3) עיצום כספי או קנס לפי חוק זה או קנס לפי חוק המסים (קנס פיגורים).

(ב) לעניין סעיף קטן (א), דין החזר מס תשומות וכל החזר מס אחר שקיזזו כנגד חוב לפי חוק זה או לפי חוק קיזוז מסים, התש"ס-1980⁴, ודין סכום שנגבה על פי פקודת המסים (גבייה)⁵, או בדרך אחרת, כדין סכום ששולם.

(ג) שולם סכום לפי סעיף קטן (א), ייזקף כנגד כל סוג חיוב שבאותו חוב, חלק יחסי מהסכום ששולם כיחס חלקו של סכום אותו סוג חיוב לסך כל אותו חוב; לעניין זה, "סוג חיוב" – כל אחד מאלה: קרן החוב, ריבית, הצמדה.

9. בסעיף 105 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) סכום ששולם ביתר כאמור בסעיפים 87, 88 או 89 (ב) והוראות סעיפים קטנים (א) או (ב) אינן חלות לגבי, והוחזר לאחר 30 ימים מיום תשלום, ייוספו עליו הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום."

10. בחוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 44), התשע"ד-2014⁶, בסעיף 6(ב) – מוסף (תיקון מס' 44)

ד ב ר י ה ס ב ר

תחול חובת תשלום הפרשי הצמדה וריבית החל מיום התשלום ועד יום ההחזר. כמו כן מוצע לבטל את ההוראה הקבועה בסעיף 105(ג) לחוק שעניינה התקופה להגשת תביעה להחזר סכום ששולם ביתר, זאת נוכח קביעת הוראות בעניין זה בסעיף 87 המוצע.

זה נוסח סעיף קטן (ג) שבסעיף 105 לחוק מס ערך מוסף, שמוצע להחליפו:

"(ג) (1) שולם לענין חוק זה סכום כלשהו שיש להחזירו והוראות סעיפים קטנים (א) או (ב) אינם חלים לגבי, לרבות מס כאמור בסעיפים 87 או 88 (ב), ייוספו לסכום, אם הוחזר לאחר 30 ימים מיום תשלום, הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלום;

(2) תביעה להחזר סכום כאמור בפסקה (1) ניתן להגיש למנהל בכתב, תוך שנתיים מיום תשלום הסכום."

סעיף 10 בחוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 44), התשע"ד-2014 (ס"ח התשע"ד, עמ' 290), נקבע כי מיום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015) ואילך, יחל עוסק החייב

לסילוק איזה מחובותיו האמורים נועד הסכום ששילם, ייזקף התשלום לסוגי החובות השונים לפי הסדר שלהלן, ואילו בכל סוג חוב ייזקף התשלום לפי סדר היווצרות החוב:

(1) מס;

(2) קנס או כפל מס לפי חוק זה, או קנס לפי חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א-1981;

(3) הפרשי הצמדה וריבית לרבות מתואמים לפי סעיף 97א.

(ב) לעניין סעיף קטן (א), דין החזר מס תשומות וכל החזר מס אחר שקיזזו כנגד חוב לפי חוק זה או לפי חוק קיזוז מסים, התש"ס-1980⁴, ודין סכום שנגבה על פי פקודת המסים (גביה) או בדרך אחרת – כדין סכום ששולם.

סעיף 9 מוצע להחליף בסעיף 105 לחוק את סעיף קטן (ג) ולקבוע כי במקרה שבו יש להחזיר לעוסק מס ששילם ביתר, לרבות שיעור מס ביתר על פי דוח ארעי, וכן כל סכום ששילם ביתר ואשר אינו בגדר מס תשומות, והסכום כאמור לא הוחזר בתוך 30 ימים מיום תשלום,

³ ס"ח התשמ"א, עמ' 38.

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 50.

⁵ חוקי א", כרך ב', עמ' (ע) 1374 (א) 1399.

⁶ ס"ח התשע"ד, עמ' 290.

- (1) ברישה, במקום "ט" בטבת התשע"ה (31 בדצמבר 2014) "יבוא י"ט בטבת התשע"ו (31 בדצמבר 2015);
- (2) בפסקה (2), פסקת משנה (ג) – בטלה.
11. (א) תחילתם של סעיפים 22 ו-29 לחוק העיקרי כנוסחים בסעיפים 1 ו-2 לחוק זה, ביום תחילה ו' באלול התשע"ד (1 בספטמבר 2014).
- (ב) תחילתו של סעיף 103 לחוק העיקרי כנוסחו בסעיף 8 לחוק זה, ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015).
- (ג) תחילתו של סעיף 6(ב) לחוק מס ערך מוסף (תיקון מס' 44), התשע"ד–2014, כנוסחו בסעיף 10 לחוק זה, ביום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015).
12. הוראות סעיפים 31א ו-31ב לחוק העיקרי, כנוסחים בסעיפים 4 ו-5 לחוק זה, יחולו לגבי מכירת זכות ביחידת מגורים חלופית או מתן שירותי בנייה שמועד החיוב במס לגביהם לפי פרק ו' לחוק העיקרי חל ביום פרסומו של חוק זה או לאחריו; לעניין זה, "מכירת זכות ביחידת מגורים חלופית" ו"מתן שירותי בנייה" – כמשמעותם בסעיף 31א לחוק העיקרי.
13. (א) על אף האמור בסעיף 11(א), לגבי עסקאות שמועד קבלת התמורה או מועד מסירת הטובין בהן חל לפני יום ו' באלול התשע"ד (1 בספטמבר 2014), ימשיכו לחול הוראות סעיפים 22 ו-29 לחוק העיקרי כנוסחים ערב המועד האמור.
- (ב) על אף האמור בסעיף 11(ב), לגבי חוב שנוצר בשל דוח תקופתי לתקופה המסתיימת לפני יום י' בטבת התשע"ה (1 בינואר 2015), לרבות קנסות אשר הוטלו בשל דוחות כאמור לפי סעיף 94 לחוק העיקרי או לפי חוק המסים (קנס פיגורים), התשמ"א–1981, ימשיכו לחול הוראות סעיף 103 לחוק העיקרי כנוסחו ערב המועד האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 11 מוצע לקבוע מועדי תחילה נדחים לכמה הוראות בחוק המוצע, לפי זמני ההיערכות השונים הנדרשים לצורך יישומה.
- בדיווח מפורט להגיש את הדוח המפורט כדוח תקופתי. לצורך ביצוע בדיקות והתאמות נוספות במערכות הגבייה של רשות המסים מוצע לדחות בשנה נוספת את מועד התחילה של הוראה זו.

